

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E. M.**, bývajúcej v P.P., zastúpenej JUDr. I. R., advokátkou so sídlom v K., proti žalovaným **1/ F. F.**, bývajúcemu v P.P., **2/ M. P.**, so sídlom v P.P., IČO: X., zastúpenému JUDr. A. N., advokátom so sídlom v P.P., **o určenie neplatnosti zámennej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20 C 67/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. januára 2011 sp. zn. 16 Co 173/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému 2/ do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 77,29 € do rúk JUDr. A. N., advokáta so sídlom v P.P..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 20. mája 2010 č.k. 20 C 67/2009-63 v spojení s opravným uznesením z 30. septembra 2010 č.k. 20 C 67/2009-85 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti „zámennej zmluvy uzavretej 5. októbra 2007 medzi žalovanými 1/ a 2/“, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu F. F. na nehnuteľnosti vedenej v katastrálnom území P., vedenej na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X., trvalé trávnaté porasty vo výmere X. m² (ďalej len „nehnutel'nosť“) v podiele ¼ k celku na žalovaného 2/. Rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa v čase uzatvárania tejto zmluvy nebola v katastri zapísaná ako podielová spoluvlastníčka nehnuteľnosti. Poukázal na ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka a § 4 a 5 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a zápise vlastníckych práv (katastrálny zákon) - ďalej len „zákon č. 162/1995 Z.z.“ a uviedol, že návrh na vklad vlastníckeho práva zo zámennej zmluvy bol povolený 29. októbra 2007. Návrh na vklad vlastníckeho práva

z darovacej zmluvy, ktorou nadobudla práva k nehnuteľnosti žalobkyňa, bol povolený 5. decembra 2007. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na úspech žalovaných v konaní.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 21. januára 2011 sp. zn. 16 Co 173/2010 rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil. Rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že prvostupňový súd vo veci správne zistil skutkový stav, z ktorého vyvodil správne právne závery a vo veci aj správne rozhodol. Konštatoval správnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukázal. Poznamenal, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je v súlade s ustanovením § 157 O.s.p., aj keď je stručné. Odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia umožňuje posúdiť, ako súd v danej veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy, je zrozumiteľné, výstižné a dostatočné. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 140 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe. Správne posudzoval a zisťoval, či žalobkyňa je oprávnená domáhať sa nárokov vyplývajúcich z predkupného práva. Vykonaným dokazovaním zistil, že v čase realizácie predmetného úkonu žalovaným 1/ žalobkyňa nebola spoluvlastníčkou nehnuteľnosti. Spoluvlastníčkou bola jej matka, ktorá až následne 12. októbra 2007 darovacou zmluvou previedla svoj podiel na žalobkyňu. Vklad tejto darovacej zmluvy bol povolený 5. decembra 2007. Prvostupňový súd správne uzatvoril, že keď žalobkyňa v čase uzatvárania zámennej zmluvy nebola podielová spoluvlastníčka, nie je ani oprávnená podať predmetnú žalobu. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že odôvodnenie rozhodnutia má vadu spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa. Prvostupňový súd zrozumiteľne uviedol (aj keď stručne), že na žalobkyňu predkupné právo neprešlo, toto právo mala matka žalobkyne, ktorá ho neuplatnila. Súd prvého stupňa posúdil vec správne tak podľa § 140 Občianskeho zákonníka, ako aj § 5 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní je bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietala

spôsob, akým sa odvolací súd vyporiadal s jej námietkou, že odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia súdu je nedostatočné a nepreskúmateľné. Pokiaľ odvolací súd za správne označil konštatovanie súdu prvého stupňa, že na žalobkyňu predkupné právo neprešlo, dovolateľka namietala, že takého konštatovanie odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa neobsahuje. Z odôvodnenia vyplýva len to, že žalobkyňa nebola zapísaná ako podielová spoluvlastníčka k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom spornej zmluvy. Akýkoľvek iný záver vyvodенý z tejto skutočnosti však v odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu chýba. Tvrdenie odvolacieho súdu, že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia obsahuje úvahu o tom, že na žalobkyňu (ne)prešlo právo podielovej spoluvlastníčky podať predmetnú žalobu, nie je pravdivé. Súd prvého stupňa ničím nevysvetlil, aký právny význam pre zamietnutie žaloby má neexistencia jej vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, prečo sa nezaoberal a ak sa zaoberal, ako posúdil otázku, či právo dovolať sa neplatnosti právneho úkonu prešlo na ňu ako podielovú spoluvlastníčku nehnuteľností alebo nie. Tým, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, odňal jej možnosť uviesť, v čom vidí nesprávnosť jeho právnych a skutkových záverov. Toto svojím rozhodnutím suploval odvolací súd. Dovolateľka s poukazom na viaceré rozhodnutia súdov zastávala názor, že ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, lebo obsahuje nezrozumiteľné dôvody, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázala tiež na to, že už v odvolaní namietala správnosť právneho záveru, že na ňu ako na právnu nástupkyňu pôvodnej podielovej spoluvlastníčky neprešli práva a povinnosti zo zákonného predkupného práva (poznamenala, že s právnym posúdením prechodu nárokov vyplývajúcich zo zákonného predkupného práva sa opakovane vyrovnal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 6 Cdo 209/2010 a sp. zn. 2 Cdo 91/2008). Z týchto dôvodov žiadala zrušiť tak rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný 1/ sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Prípustnosť dovolania žalobkyne z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a napadnutým je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

Dovolací súd so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť

a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či ich procesným postupom nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priechiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní pred súdmi nižších stupňov došlo k takej procesnej vade, ktorá by žalobkyni znemožnila realizáciu jej procesných oprávnení.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta, že rozhodnutie sudu prvého stupňa nie je dostatočne odôvodnené, preto je nepreskúmateľné a arbitrárne. V dovolacom konaní bolo preto potrebné zaujať právne závery o tom, či (prípadné) nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. alebo či má za následok procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Rovnako ústavný súd v uznesení

z 10. novembra 2011 sp. zn. IV. ÚS 481/2011 konštatoval, že „vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 261/06). To však, ako už ústavný súd spresnil (II. ÚS 148/09), neznamená, že by vždy zároveň platil aj opak“.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje Občiansky súdny poriadok aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje – na rozdiel od procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pričom ale vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú. Treba dodať, že je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú tie procesné nedostatky, ku ktorým došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov.

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý

v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní vždy zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011). Zdôrazňuje, že právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 2 M Cdo 18/2008, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008 a 7 Cdo 109/2011).

Pokiaľ súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodní, neznemožňuje tým účastníkovi skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. O dôvodoch rozhodnutia sa účastník dozvedá (má dozvedieť) z rozhodnutia súdu. Pokiaľ nemá odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa podklad v zistení skutkového stavu, môže účastník pred tým, ako rozsudok nadobudne právoplatnosť, navrhnúť, aby odôvodnenie bolo doplnené (§ 165 ods. 1 O.s.p.). Účastník prvostupňového konania, ktorý nie je spokojný s rozhodnutím súdu prvého stupňa, nestotožňuje sa s jeho skutkovými zisteniami a ich právnym posúdením alebo v odôvodnení rozhodnutia nenachádza odpovede na tie otázky, posúdenie a vyriešenie ktorých považoval zo svojho pohľadu za rozhodujúce, má pri splnení ďalších predpokladov uvedených v zákone zachované procesné oprávnenie napadnúť prvostupňové rozhodnutie odvolaním; v odvolaní môže namietat' napríklad to, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k inej vade, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z neúplne zisteného skutkového stavu alebo z nesprávnych (vrátane neúplných) skutkových zistení (§ 205 ods. 2 písm. c/ a d/ O.s.p.), alebo že toto rozhodnutie vychádza z nesprávneho (aj neúplného alebo právnu problematiku celkom nevystihujúceho alebo nevyčerpávajúceho) právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Aj účastník odvolacieho konania má v prípade, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné alebo arbitrárne, zachované procesné oprávnenie poukazovať na tieto nedostatky rozhodnutia a domáhať sa nápravy. Každý účastník konania môže za podmienok stanovených v zákone podať dovolanie (§ 240 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok nebráni účastníkovi konania v dovolaní namietat'

všetky nesprávnosti postupu, rozhodovania a rozhodnutia odvolacieho súdu; ničím neobmedzuje jeho možnosť argumentovať aj tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je náležite odôvodnené, dôvody rozhodnutia nie sú dostatočne vysvetlené alebo sú vyjadrené nezrozumiteľne, prípadne sú neúplné, nepresvedčivé, arbitrárne alebo nepodložené priebehom a výsledkami konania – účastník konania môže teda v dovolaní namietat', že ním napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné. Na druhej strane Občiansky súdny poriadok právnou úpravou dovolania a dovolacieho konania nezaručuje, že každé podané dovolanie bude vždy prípustné a že dovolateľ bude v konaní pred najvyšším súdom úspešný. V dovolacom konaní totiž argumentácia dovolateľky takéhoto obsahu a takejto povahy naráža na zákonom stanovené obmedzenia práva na súdnu ochranu, ktoré vyplývajú z právnej úpravy prípustnosti dovolania.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 vymenúva znaky tých rozsudkov odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie procesne prípustné. Z právnej úpravy obsiahnutej v danom ustanovení je zrejmé, že zákonodarca v nej – zohľadňujúc mimoriadny charakter dovolania a možné dôsledky zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom – vyjadril na jednej strane vôľu, aby určité rozsudky (výnimočne) napriek tomu, že už nadobudli právoplatnosť, mohli byť predmetom preskúmania v dovolacom konaní (vid' napríklad § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.). Na druhej strane tým ale zároveň vyjadril vôľu, aby iné rozsudky (než sú ním výslovne uvedené) nemohli byť predmetom preskúmania v dovolacom konaní.

Z možnosti dovolacieho prieskumu vylučuje § 238 ods. 3 O.s.p. bezvýnimočne taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky uvedené v tomto ustanovení.

Keďže zákonodarca vyjadril dostatočne zreteľne vôľu, aby ani riadne odôvodnený a dostatočne preskúmateľný potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu neuvedený v § 238 ods. 3 O.s. nebolo možné podrobiť dovolaciemu prieskumu (i keby spočíval na nesprávnej aplikácii alebo interpretácii zákona), bolo by nelogické a v rozpore s výnimočnou povahou dovolania, pokiaľ by právnou úpravou obsiahnutou v § 237 písm. f/ O.s.p. vyjadril vôľu zabezpečiť účastníkovi konania možnosť dovolacieho prieskumu v prípade potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu neuvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p., ktorý možno (azda aj) spočíva na správnych záveroch, o ich správnosti sa ale nedá presvedčiť a v dovolacom konaní ju nemožno preveriť, lebo odvolací súd svoje závery v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku nevyjadril spôsobom dostatočne jasným, určitým alebo relevantnú problematiku úplne vyčerpávajúcim.

Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. To je podstata dôvodu, so zreteľom na ktorý má najvyšší súd posudzovať otázku prípustnosti dovolania v občianskom súdnom konaní skôr reštriktívne.

Úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľom je podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Pre opačný prístup dovolacieho súdu – (primárne) posúdenie rozhodnutia z hľadiska úplnosti alebo správnosti skutkových a právnych záverov a výstižnosti ich vyjadrenia či opísania alebo precíznosti odôvodnenia a až z výsledku tohto posúdenia vyplývajúce následné (sekundárne) vyvodenie záveru o prípustnosti dovolania – nedáva Občiansky súdny poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení.

Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania vymedzuje Občiansky súdny poriadok jednak objektívnymi znakmi rozsudku (§ 238 O.s.p.) alebo uznesenia (§ 239 O.s.p.) odvolacieho súdu, jednak objektívnym zadefinovaním procesných väd konania súdov nižších stupňov (§ 237 O.s.p.). Účelom takéhoto (objektívneho) vymedzenia je bezpochyby vylúčiť alebo aspoň minimalizovať subjektívny prvok pri posudzovaní prípustnosti dovolania.

Záver súdu, že napadnuté rozhodnutie súdu nižšieho stupňa je (ne)preskúmateľné, závisí vždy nielen od toho, či a ako je toto rozhodnutie odôvodnené súdom, ktorý ho vydal, ale aj od toho, aké všeobecné predstavy o riadnom odôvodnení rozhodnutia má súd vyššieho stupňa a ako tieto jeho predstavy stotožňujú s individuálnym odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V praxi sa pri tom môže zo strany súdu vyššieho stupňa vyskytnúť rozpätie od prehnanej prísnosti (rigoróznosti) cez náležitý prístup až k neopodstatnenej zhovievavosti (benevolencii).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nemohlo byť zámerom zákonodarcu, aby riešenie zásadnej otázky, ktorá je z hľadiska princípu právnej istoty osobitne významná (otázky, či dovolanie podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné je alebo nie je), bolo determinované tým, s akým stupňom prísnosti dovolací súd pristupuje k posúdeniu, či odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zákonom stanovené náležitosti má alebo nemá.

Z týchto dôvodov dovolací súd aj v danom prípade vychádzal zo záveru, že dovolateľkou vytýkaná nesprávnosť (údajná nepreskúmateľnosť) nezakladá vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., a preto ani prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

Dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že stručné odôvodnenie rozhodnutia súdu vyžaduje priamo zákon (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Z rozhodnutia súdu prvého stupňa jasne vyplýva, že žalobu považoval za neopodstatnenú preto, lebo ju podal ten, kto v čase povolenia vkladu do katastra podľa zámennej zmluvy nebol spoluvlastníkom nehnuteľností. Či je tento právny názor správny, nebolo možné v danom dovolacom konaní posúdiť (viď ďalej).

Žalobkyňa v dovolaní namietala, že napadnuté rozhodnutia nižších súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolací súd k tomu uvádza,

že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd sa ale právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým však možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Pre prípad, že žalobkyňa v dovolaní namieta aj to, že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k procesnej vade uvedenej v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.o. (niektoré formulácie zvolené v dovolaní tomu nasvedčujú (viď č.l. 103 spisu), dovolací súd uvádza, že tzv. iná (než v § 237 O.s.p. uvedená) procesná vada je relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., úspešne však môže byť uplatnená len v procesne prípustnom dovolaní (porovnaj tiež uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júla sp. zn. 4 Cdo 34/2011, ďalej z 11. apríla 2011 sp. zn. 5 Cdo 149/2010, zo 6. apríla 2011 sp. zn. 6 Cdo 134/2010 a z 18. júla 2011 sp. zn. 7 Cdo 36/2011).

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie žalobkyne v zmysle § 237 a § 238 O.s.p. procesne neprípustné. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1

O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný 2/ podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a požadovanú náhradu trov vyčíslil. Dovolací súd priznal žalovanému 2/ náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj v konaní pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia z 18. mája 2011 k dovolaniu [§ 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 57 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,41 €)] a daňou z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky vo výške 12,88 €) predstavuje spolu 77,29 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. januára 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková